

Риёзус солиҳийн шархи / Риёзус солиҳийн шархи / 643-ҳадис

643 - وَعَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّ مِنْ أَحَدِكُمْ إِلَيَّ
وَأَقْرِبُكُمْ مِنِّي مَجْلِسًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَحَاسِنَكُمْ أَحْلَاقًا، وَإِنَّ أَبْعَضَكُمْ إِلَيَّ وَأَبْعَلُكُمْ مِنِّي يَوْمَ الْقِيَامَةِ الشَّرَّارُونَ
وَالْمُتَشَدِّفُونَ وَالْمُتَنَاهِيْهُونَ» قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ قَدْ عَلِمْنَا الشَّرَّارَوْنَ وَالْمُتَشَدِّفُونَ، فَمَا الْمُتَنَاهِيْهُونَ؟
قَالَ: «الْمُتَكَبِّرُونَ» رَوَاهُ التَّرْمِذِيُّ وَقَالَ: حَدِيثٌ حَسَنٌ [2018].

«الشَّرَّارُ»: هُوَ كَثِيرُ الْكَلَامِ ثَكْلَفًا، «وَالْمُتَشَدِّفُ»: الْمُتَطاوِلُ عَلَى النَّاسِ بِكَلَامِهِ، وَيَتَكَلَّمُ بِمِلْءِ فِيهِ
تَفَاصِحًا وَتَعْظِيمًا لِكَلَامِهِ، «وَالْمُتَنَاهِيْهُ»: أَصْنُهُ مِنَ الْفَهْقِ، وَهُوَ الإِمْتِلَاءُ، وَهُوَ الَّذِي يَعْلَمُ فَمُهُ
بِالْكَلَامِ، وَيَتَوَسَّعُ فِيهِ، وَيُغْرِبُ بِهِ تَكْبِرًا وَارْتِفَاعًا، وَإِظْهَارًا لِلْفَضْيَلَةِ عَلَى عَيْرِهِ.

وَرَوَى التَّرْمِذِيُّ [2005] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُبَارِكِ رَحْمَةُ اللَّهِ فِي تَفْسِيرِ حُسْنِ الْخُلُقِ قَالَ: هُوَ طَلاقَةُ
الْوَجْهِ، وَبَذْلُ الْمَعْرُوفِ، كَفُّ الْأَذَى.

643. Жобир розияллоху анхудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Албатта, менга энг суюклигингиз ва қиёмат куни энг мажлиси яқинингиз хулқлари чиройлигингиздир. Албатта, менга энг ёмон кўринадиганингиз ва қиёмат куни энг узоқ бўладиганингиз «сарсор», «муташаддиқ» ва «мутафайқиҳ»ларингиздир», деганларида, саҳобалар: «Эй, Аллоҳнинг Расули, «сарсор» ва «муташаддиқ»ларни билдиқ. «мутафайқиҳ» нима?»

дэйишди. Шунда у зот: «Мутакаббирлар», дедилар.

Имом Термизий ривоят қилиб, ҳасан ҳадис, дедилар..

Сарсор - тақаллуф билан сергаплик қилувчи.

Муташаддиқ - оғзини тўлдириб, мақтаниб, ўзича фасоҳатли, катта гапи्रувчи.

Мутафайқиҳ - оғзини тўлдириб, бошқалардан ўзини фазилатли санаб, кибр билан гапирувчи.

Имом Термизий Абдуллоҳ ибн Муборак роҳимаҳуллоҳдан ҳусну хулқ ҳақида қуидагича изоҳни ривоят қилдилар.

Ҳусну хулқ - очиқ юз, яхшилик улашиш ва озор беришдан ўзини тийишдир.

Шарҳ: Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам гўзал хулқни қиёматда бандалар ўртасидаги бир-биридан тафовут қилувчи афзаликнинг асоси қилиб белгилашга ишора қилиб, ушбу ҳадисни айтганлар.

Манба: hadis.islom.uz

